

KA220-ADU - COOPERATION PARTNERSHIPS IN ADULT EDUCATION
AGREEMENT NUMBER – [2023-1-FR01-KA220-ADU-000152953]

Erasmus+

ACCESS
TO LAND

IRWIR PAN

RUAR
REBUILD RURAL
UKRAINE

Семінар «Доступ до землі і агроекологія: досвід країн ЄС для України»

2025 SEMINAR
ACCESS TO LAND

Дата: **18 березня 2025 року**

Формат: **гібридний**

Місце проведення: **м. Київ, вул. Панаса Мирного, 26.**

Початок роботи - **10:00**

Реєстрація учасників з **09:30**

Київ - 2025

Повномасштабне вторгнення росії в Україну 24 лютого 2022 року серйозно порушило виробництво та торгівлю продовольством, поставивши під загрозу продовольчу безпеку України та світу. Цілеспрямовані атаки російської армії на українське сільське господарство, надзвичайно ускладнили функціонування українського аграрного сектору. В той час як експортоорієнтований агробізнес зазнав найбільших втрат, особливо на початку війни, сімейні фермерські господарства та особисті селянські господарства змогли пристосуватися до екстремальних умов і забезпечувати продовольством українську армію та населення.

Воєнне вторгнення відбулося в розпал земельної реформи, орієнтованої на скасування мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення, який діяв з 2001 року. Внаслідок війни земельний фонд України скоротився щонайменше на третину. Незважаючи на заклики стурбованих науковців, неурядових організацій, фермерів та селян, уряд не зупинив продаж землі у період війни, а, навпаки, дозволив придбання її у приватну власність не тільки фізичним, а й юридичним особам, збільшивши розмір від 100 га до 10 тисяч га в одні руки. Війна спричинила також суттєві пошкодження якісного стану землі внаслідок військових дій, які є критичними та викликають руйнування структури та функцій ґрунту, призводять до різкого скорочення рівня біоти через знищення рослинності, порушення верхнього родючого покриву, дефіциту природного зволоження та опустелювання. Це може мати суттєві довгострокові негативні впливи на потенціал виробництва сільськогосподарської продукції та продовольства.

Незважаючи на воєнні втрати і негаразди, Україна демонструє тверді наміри приєднання до Європейського Союзу. У червні 2024 року країна повністю відкрила переговорний процес вступу і нині спільно з ЄС визначаються «прогалини» в законодавстві та у політиці, які Україні потрібно привести у відповідність до європейських. У цьому контексті уряд повинен переглянути правила та норми регулювання розвитку сільського господарства та сільських територій, щоб вони відповідали європейським. Зважаючи на європейські цінності та враховуючи воєнні втрати виробничого і людського потенціалу села, на порядку денному української інтеграції до ЄС постає необхідність відмови від подальшого безсистемного нарощення потужностей інтенсивного монокультурного виробництва на користь агроекологічного, що сприятиме природньому відновленню сільськогосподарських угідь і господарюванню на засадах сталості.

Обговоренню цих та інших питань українськими та європейськими експертами, науковцями та практиками присвячена робота **семінару «Доступ до землі і агроекологія: досвід країн ЄС для України»**, який проводиться за сприяння ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» при підтримці програми ЄС Erasmus+.

9:30 - 10:00	РЕЄСТРАЦІЯ
10:00 - 10:30	ВІДКРИТТЯ СЕМІНАРУ Олена БОРОДІНА , академік НАН України, завідувач відділу економіки і політики аграрних перетворень ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України
	ПРИВІТАННЯ
	Валерій ГЕЄЦЬ – академік НАН України, директор ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»
	Моніка СТАННИ – професор, директор Інституту розвитку села та сільського господарства Польської академії наук
	Женев'єв САВІНЬІ – голова-доповідач Робочої групи з прав селян у Раді ООН з прав людини, Франція
	Віктор ГОНЧАРЕНКО – президент Асоціації фермерів та приватних землевласників України
10:30 – 11:30	ДИСКУСІЙНА ПАНЕЛЬ 1: ПРАВО НА ЗЕМЛЮ ДЛЯ ГРОМАД, СІМЕЙНИХ ФЕРМ І ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В УКРАЇНІ
	Віктор ЯРОВИЙ – провідний науковий співробітник ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», Проект RUAR <i>Хто стає власником української землі під час війни: тенденції на ринку купівлі-продажу</i>
	Йосип ДОРОШ, Оксана САКАЛЬ, Шаміль ІБАТУЛЛІН – Інститут землекористування Національної академії аграрних наук України <i>Управління земельними ресурсами територіальних громад у новій реальності</i>
	Віктор ШЕРЕМЕТА – заступник міністра аграрної політики та продовольства України 2017–2019 рр., віце-президент АФЗУ, голова ФГ «Геркулес» <i>Доступ українських фермерів до ринку купівлі-продажу землі</i>
11:30 - 12:00	Дискусія: питання-відповіді
12:00 – 13:00	ДИСКУСІЙНА ПАНЕЛЬ 2: СУСПІЛЬНИЙ ВПЛИВ НА ФУНКЦІЇ ЗЕМЕЛЬНОГО РИНКУ: ДОСВІД КРАЇН ЄС
	Віталій КРУПІН – ад'юнкт Інституту розвитку села та сільського господарства Польської академії наук, Проект RUAR <i>Регулювання процесів концентрації землі у Польщі</i>
	Ларс ПЕРСОН – голова Dansk Økojord A/S та Данського фонду органічного землеробства <i>Підтримка доступу до землі у Данії на прикладі Dansk Økojord</i>
	Аттіла ШОЦ – засновник та член правління ГО «ALPA» <i>Підтримка відновлювального фермерства у Східній Європі: від доступу до землі до розвитку агроекології на місцях</i>

13:00 - 13:30	Дискусія: питання-відповіді	
13:30 - 14:30	ОБІДНЯ ПЕРЕРВА	
14:30 - 15:30	ДИСКУСІЙНА ПАНЕЛЬ 3: АГРОЕКОЛОГІЧНІ ІНІЦІАТИВИ В КРАЇНАХ ЄС І В УКРАЇНІ – ШЛЯХ ДО РЕЗИЛІЄНТНОГО АГРАРНОГО РОЗВИТКУ	
	Богдан СУЛІМАН – координатор робочих груп з агроекології, права на насіння та молоді ГО «EcoRuralis» Агроекологічні практики в Румунії	
	Нільс МОРІС – координатор Французької мережі інкубаторів агроекологічних ферм RENETA Інкубатори для агроекологічних ферм	
	Валентина МОВЧАН – директор інституту біомедичних технологій Університету «Україна», член правління ГС «Пермакультура в Україні» Відновлення ґрунтів на принципах агроекології та пермакультури в Україні	
15:30 - 16:00	Дискусія: питання-відповіді	
16:00 - 17:00	ДИСКУСІЙНА ПАНЕЛЬ 4: ЗАХИСТ ПРАВА НА ЗЕМЛЮ ДЛЯ МАЛИХ ВИРОБНИКІВ: ЄВРОПЕЙСЬКА ПЕРСПЕКТИВА ДЛЯ УКРАЇНИ	
	40 хвилин	Робота в групах
		Група 1 Модератор Віктор ЯРОВИЙ – кандидат економічних наук, провідний науковий співробітник ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»
		Група 2 Модератор Оксана САКАЛЬ – доктор економічних наук, старший науковий співробітник Інституту землекористування НААН України
		Група 3 Модератор Оксана РИКОВСЬКА - кандидат економічних наук, старший науковий співробітник ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»
		Група 4 Модератор Михайло КСЕНОФОНТОВ – кандидат економічних наук, старший науковий співробітник ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»
	20 хвилин	Презентація результатів обговорення в групах
17:00 - 17:30	Підведення підсумків і завершення роботи	

LAND MANAGEMENT INSTITUTE

Asociația Țăranilor și Țărăncilor din România

